

locket och långsidohällen hört tillsammans, om icke gissningen s. 42, att »vid Sundby kyrka torde två gravkistor funnits» tyder på, att han anser så icke hava varit fallet.

S. Lindqvist, *Fornvännen* 1914, s. 221 menar, att då Holmger (Ramsundsberget) och Holmvid (Sö. 116 Sundby) »båda fått sina minnesvårdar invid Sundby, är det sannolikt, att båda bott där på samma gods, och då deras dödsår ej behöva varit skilda av stort mer än tvenne decennier, vore det naturligtast att uppfatta dem som far och son». Denna slutsats synes ingalunda bindande, då å ena sidan Ramsundsbergets ristning är förbunden med den på platsen utförda allmännyttiga broanläggningen och å den andra Holmvids gravkista blott visar, att Sundby var hans kyrkosocken; Holmger och Holmvid kunna väl hava bott på helt skilda gods i trakten.

Då enl. A. Bugge, *Vesterl. Inflyd. paa Nordb. i Viking.* s. 335, prof. S. Bugge anser, att stenen är gammal, från kort efter år 1000, så vederlägges detta antagande därav, att Holmvid, såsom S. Lindqvist, *Fornvännen* 1914, s. 221 påpekat, bör vara densamme, som rest Sö. 105 Högstena över en son, som fallit med Ingvar, och alltså levat ännu 1041.

117. Sundby kyrka, Öster Rekarne hd.

Pl. 54.

Litteratur: S. Lindqvist, *ATS* 22: I, s. 35 ff., 48 ff.

Hällen, som blott har ornament från runstenstid, men saknar runinskrift, anträffades 1915 itubrusten på norra sidan om Sundby kyrka, stående lodrätt med den hela långsidan vågrät i markytan i ost-västlig riktning, uppenbarligen i sitt ursprungliga läge och har säkerligen utgjort ena långsidan av en gravkista. Hällen är nu i Stat. hist. museum och har inv.nr 16799.

Ämnet är kalksten, längden 1,8 m, största bredden 1 m, tjockleken 10—14 cm.

Ornamentets slingor hava haft färgbeläggning, som S. Lindqvist s. 48 sålunda beskriver: »De tvenne vågformigt böjda, breda band, som bilda orneringens huvudmotiv, äro eller hava varit belagda med särskild bårdfärg, brunt, till en bredd av c:a 2 cm från konturlinjen, medan deras mittfält, c:a 6 cm breda, äga en därifrån skarpt begränsad färgbeläggning, å det ena blått, å det andra först blått, sedan rött.»

118. Ostra, Sundby sn, Öster Rekarne hd.

Pl. 55.

Litteratur: O. Hermelin, *Öster Rekarne härads fornlemningar*, s. 435, teckn.

Ristningen befinner sig på södra sidan av ett granitblock söder om Ostra och invid en gärdesväg 156 steg norr om vägen mellan Sundbyholm och Äskilstuna. Bakom stenens h. sida sträcker sig en stenbacke, på vilken inga forngravar äro påtagliga men där nu avlidne folkskolläraren Jonsson ansett sig finna sex stenar i rund med en i mitten. Höjden är 2,17 m, bredden 2,20 m, slingans bredd 17—18 cm. Ristningen är grund och inskriften delvis svårläst. Nedtill har stenen spruckit, varigenom nedre delen av den högra slingan blivit avskild.

Inskriften börjar utan skiljetecken med 1—4 **uitr**, som gå från höger till vänster. I 8—12 **raise** är 12 icke † **a** utan **e** med en prick, som synes tämligen säker. 25—26 **in** är troligen konjunktionen *æn* »och», 27—29 **kuþ**, men på 27 **k** är bistaven en naturlig fåra, som sträcker sig långt över slingan åt båda sidor och ser ut som bistav till †. I 30—35 **hialbi** är på **b** nedre ringen tydlig men även den övre otvivelaktig. 36—38 äro troligen **ant**; av **a** befinner sig övre staven 8,5 cm och nedre staven 5 cm på nedre stycket, bistaven har antagligen förstörts av sprickan. 37 † **n** är klar, varefter slingan korsas av slingbandet; 22 cm från detta finnes föreningspunkten av bistavarna till † **t**, vars stav är en sned spricka, och 7 cm därifrån det avslutande kolon.

Inskriften är följande:

uitr : lit : raise : merki : at : biorn : in : kuþ : hialbi : ant :
 5 10 15 20 25 30 35

Namnet **uitr** är fsv. *Övind*, *Önd*, fvn. *Øy-vindr* på mellanstadiet **Öindr*, ristningen **uitr** också D. I, 223 Länna Uppl., B. 444, L. 125, D. I, 163 Högby Uppl., ack. **uit** B. 1008, L. 1267 Rörbro.

Översättning: Öind lät resa minnesvården efter Björn och Gud hjälpe anden!

119. Gundband, Vallby sn, Öster Rekarne hd.

Pl. 55.

Litteratur: O. Hermelin, Öster Rekarne härads fornlemningar s. 447; s. 449, teckn.

Vid beskrivningen av runstenens plats säger O. Hermelin s. 447: »Väster om Gundband åtskilliga små ätthögar, nästan alla skadade, något längre i norr en för kort tid sedan funnen runsten.» Måhända hava dessa ätthögar nu alldeles ödelagts av en stor sandgrop, vid vars västra kant runstenen stod rest. Sedan den fallit ned i gropen, restes den 1916 åter 20 steg åt norr mot en jordfast sten. Platsen är västerut från Gundband, som ligger på andra sidan om en ås öster om vägen från Ballersta till Mälsta; runstenen står c:a 130 steg väster om denna väg.

Ämnet är gråsten, höjden 1,45 m, bredden nedtill 65 cm, i toppen över runornas fot 46 cm, runornas längd 12—14 cm. Inskriften är synnerligen djup och tydlig, innefattas icke av slinga och stenen saknar kors.

I 7—9 **iul** är staven på **i** klar 10,5 cm nedifrån och räcker 3 cm upp i den skada, som omgiver toppen och har formen av bistavar till **Y m**; dessa förmenta bistavar hava dock icke de övriga streckens utseende, vadan runan nog är **i**. Uti 16—21 **raisti** är 21 **i** klart och har aldrig haft bistav; på **R r** utgår nedre staven från stavens mitt, dit övre strecket ock går in, som dock icke är ristat utan en spricka.

Inskriften är alltså:

mal : auk · iul : auk · krk : raisti :
 5 10 15 20

Då runstenen är så olik övriga runstenar, i det den saknar slinga och kors och inskriften uppvisar **raisti** för ***raistu**, som har den ovanliga formen **R r**, och icke uppgiver, över vilken stenen är rest, är det frestande att antaga inskriften ristad i jämförelsevis modern tid och ristarnes namn antydda genom deras initialer, t. ex. **M**(åns) **A**(nders) **L**(arsson), **J**(ohan) **O**(lov) **L**(arsson), **K**(arl) **Ö**(sten!) **K**(arlsson). Om inskriften härrör från forntiden, är lönnskriften obegriplig.